

به نام خدا

شهرداری منطقه ۱۸
معاونت امور اجتماعی و فرهنگی

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی

بررسی نظرات شهروندان منطقه ۱۸ در خصوص نقش خانه شهریاران در مشارکت جوانان این منطقه

تدوین: زهرا زارع (موسسه جامعه پژوهان توان گستر)

سال ۱۳۹۰

سرشناسنامه	خداپرست، سیدمهران، ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآور	بررسی نظرات شهروندان منطقه ۱۸ در خصوص نقش خانه شهریاران در مشارکت اجتماعی جوانان این منطقه / تدوین زهرا زارع (مؤسسه جامعه پژوهان توان گستر).
مشخصات نشر	تهران: انتشارات جامعه‌شناسان، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	۱۰۰ ص.؛ جدول، نمودار
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۲۲۳-۰۲۵-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	شهرداری--ایران--تهران--ارزشیابی--نمونه پژوهی.
موضوع	شهروندان ایرانی--تهران--نظرسنجی
شناسه افزوده	شهرداری تهران. منطقه هجده. معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
شناسه افزوده	شهرداری تهران. منطقه هجده. اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی
شناسه افزوده	مؤسسه جامعه پژوهان توان گستر
رده‌بندی کنگره	۱۳۸۹ ژ ۲۹/ت JS۷۴۶۹
رده‌بندی دیویی	۳۵۲/۵۵۱۲۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	۲۲۴۵۸۰۱

انتشارات جامعه‌شناسان

معاونت امور اجتماعی و فرهنگی
اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی

نوع گزارش: نظرسنجی
موضوع: بررسی نظرات شهروندان منطقه ۱۸ در خصوص نقش خانه شهریاران در مشارکت اجتماعی جوانان این منطقه
معاون امور اجتماعی و فرهنگی: دکتر سیدمحمدهادی ایازی
مدیر کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی: سیدرضا مصطفوی
معاون امور اجتماعی و فرهنگی منطقه ۱۸: مهتیس عباس رزاقی
مدیر مطالعات اجتماعی و فرهنگی منطقه ۱۸: انسیه رضازاده
مجری طرح: زهرا زارع (مؤسسه جامعه پژوهان توان گستر)
ناظر: دکتر علی ایمانی
مدیریت پروژه: اندیشه سرای شهر
صفحه‌آرا: میلاد تاجیک نوروزی
سال انتشار: ۱۳۹۰
تاریخ شروع: شهریور ماه ۱۳۸۹
تاریخ پایان: آبان ماه ۱۳۸۹
ناشر: اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی

آدرس انتشارات جامعه‌شناسان: انقلاب - رویروی درب اصلی دانشگاه تهران - پاساژ فروزنده - طبقه همکف - پ ۳۳۳
تلفن: ۶۶۰۰۰۵۱

تیراژ: ۱۰۰۰ چاپ: اول قیمت: ۳۰۰۰ تومان

آدرس اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران: تقاطع بزرگراه شهید گمنام و کرستان - ساختمان معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران - طبقه دوم
تلفن: ۸۲۱۰۶۲۲۵-۲۱۷-۸۲۱۰۶۲۰۸ دورنگار:

پیشگفتار

«شهر تعاملی» بر پایش دیدگاه‌ها و انتظارات شهروندان و مدیران شهری استوار است. در «شهر تعاملی»، رابطه‌ی مردم و مدیران شهری رابطه‌ای دوسویه است. شهروندان خوب و قانونمدار، مدیرانی شایسته و لایق نیاز دارند تا زندگی شهری را برای آن‌ها دلپذیرتر نمایند. در این فضا، آن‌ها تنها برای شنیدن نیستند، چنانکه مدیران، تنها برای «گفتن».

«گفت و شنود» از ویژگی‌های «جامعه‌ی توسعه یافته» است و پیمایش و پایش نظرات شهروندان، شیوه‌ای نظام‌مند برای شنیدن حرف‌های آن‌هاست. مدیریتی که به دیدگاه‌های شهروندان توجه و اعتماد نداشته باشد، در واقع خود را در برابر شهروندان «مسئول» نمی‌شناسد.

ارزیابی نظرات شهروندان:

الف. به مدیریت شهری کمک می‌کند تا به طور مستمر و سیستمی عملکرد خود را از دیدگاه «شهروندان» ارزیابی کند نه فقط از دیدگاه «مدیران».

ب. روشی مناسب است برای اثبات کارآمدی یا ناکارآمدی برنامه‌ها، فعالیت‌ها و مجموعه‌ی سازمانی مدیریت به تفکیک بخش‌ها و انجام اصلاحات لازم برای بهبود کیفیت با هزینه‌ی کمتر و کارآمدی بیشتر.

پ. امکان اعمال تنبیه و اعطای پاداش را مبتنی بر ارزیابی عملکرد عینی و واقعی فراهم می‌آورد.

ت. با بررسی نظرات شهروندان درباره‌ی یک فعالیت واحد در زمان‌های مختلف (مطالعات طولی) شاخصی برای ارزیابی بهبود یا پسرفت کیفیت ارائه‌ی خدمات به شهروندان در اختیار خواهند بود.

ث. پاسخ مناسب به انتظارات شهروندان، حجم نارضایتی عمومی و زمینه‌های قانون‌گریزی را کاهش می‌دهد. مدیریت شهری، هزینه‌های گزافی را بابت قانون‌گریزی شهروندان پرداخت می‌کند.

ج. با کسب دیدگاه‌های شهروندان، پیش از اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها، می‌توان آسیب‌های اجرای آن را به حداقل رساند و یا از بسترهای فرهنگ برای حذف موانع ناخواسته بهره جست.

چ. دریافت نظرات شهروندان و تکیه بر خردجمعی، زمینه را برای مشارکت مدنی آنان در فرآیندهای اجتماعی هموار و هزینه‌های اداره شهر را کاهش می‌دهد.

عنوان این نظرسنجی «بررسی نظرات شهروندان منطقه ۱۸ در خصوص نقش خانه شهریاران در مشارکت اجتماعی جوانان این منطقه» بوده که در سال ۱۳۸۸ انجام شده است. امید است نتایج این مطالعه بتواند سهمی هر چند ناچیز در جهت ارائه پاسخ مناسب به مدیران داشته باشد. بدون تردید کاربرست یافته‌ها و نتایج نظرسنجی توسط شهرداران و معاونین، علاوه بر بهبود شرایط، باعث افزایش اعتماد شهروندان به این گونه برنامه‌ها خواهد شد.

برخود لازم می‌دانیم از کلیه همکاران طرح، مجری سرکار خانم زهرا زارع (مؤسسه جامعه پژوهان توان گستر)، ناظر جناب آقای دکتر علی ایمانی، پرسشگران، متصدیان ورود داده‌ها و افرادی که به نحوی در این طرح با ما همکاری مستقیم و غیرمستقیم داشته‌اند صمیمانه تقدیر و تشکر شود.

عباس رزاقی

معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهردار منطقه ۱۸

سیدرضا مصطفوی

مدیر کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران

چکیده

خانه شهرياران جوان، تشکلی نوپاست که از سال ۸۵ شروع به کار کرده و هم اکنون در مناطق ۲۲ گانه در سطح ناحیه و محله فعالیت می کند. اعضای این «خانه» جوانانی هستند که با مشارکت داوطلبانه خود تلاش می کنند در مدیریت شهری نقش مهمی ایفا کنند.

این نظر سنجی بر آن بوده است تا ضمن بررسی میزان آشنایی پاسخگویان جوان با خانه شهرياران جوان و فعالیت های آن، اهمیت اجرای برنامه ها و رضایت مندی آنها را در استفاده از برنامه ها و همچنین میزان مشارکت آنها در برنامه را مورد مطالعه قرار دهد.

بر این اساس نمونه ۴۰۰ نفری از جوانان منطقه ۱۸ با روش پیمایش و با ابزار پرسشنامه به صورت تصادفی منظم مطابق با چهارچوب های اداره کل مطالعات اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران مورد سوال قرار گرفته اند.

یافته های این مطالعه نشان می دهد که میزان آشنایی و استفاده جوانان منطقه ۱۸ از برنامه های خانه شهرياران جوان کم بوده است و جوانان در سطح محدودی در برنامه های ورزشی-تفریحی و طبیعت گردی، اجتماعی-فرهنگی و علمی-پژوهشی آن شرکت کرده اند و به میزان بسیار کمی در این برنامه ها مشارکت دارند.

به نظر می رسد، توسعه برنامه های تخصصی و کاربردی برای جوانان با اطلاع رسانی وسیع تر و مشارکت بیشتر جوانان بتواند اهداف این خانه و تشکل را برآورده سازد.

فهرست مطالب

فصل اول) کلیات

۱-۱-مقدمه.....	۱۱
۱-۲-سوالا ت تحقیق.....	۱۲
۱-۳-اهداف تحقیق.....	۱۴

فصل دوم) مبانی نظری

۲-۱-مقدمه.....	۱۷
۲-۲-اهداف اصلی خانه شهریان جوان.....	۱۸
۲-۳-ساختار سازمانی خانه شهریان جوان.....	۱۸
۲-۴-برنامه خانه شهریان جوان.....	۲۰

فصل سوم) روش تحقیق

۳-۱-روش تحقیق.....	۲۴
۳-۲-معرفی جامعه آماری.....	۲۴
۳-۳-حجم و شیوه نمونه گیری.....	۲۴
۳-۴-روش نمونه گیری.....	۲۴
۳-۵-تکنیک گردآوری داده‌ها.....	۲۴
۳-۶-کدگذاری و استخراج داده‌ها.....	۲۴
۳-۷-نحوه طراحی تکنیک یا ابزار تحقیق.....	۲۵

فصل چهارم) یافته‌های تحقیق

۴-۱-مشخصات پاسخگویان.....	۲۸
۴-۱-۱-جنسیت پاسخگویان.....	۲۹
۴-۱-۲-سن.....	۳۰
۴-۱-۳-وضعیت تاهل.....	۳۱
۴-۱-۴-میزان تحصیلات.....	۳۲
۴-۱-۵-وضعیت اشتغال.....	۳۳
۴-۱-۶-وضعیت مسکن.....	۳۴
۴-۱-۷-مدت سکونت در منطقه ۱۸.....	۳۵
۴-۱-۸-مدت سکونت در تهران.....	۳۶
۴-۲-یافته‌های توصیفی.....	۳۷
۴-۲-۱-آشنایی با خانه شهریان جوان.....	۳۷
۴-۲-۲-نحوه آشنایی با خانه شهریان جوان در منطقه ۱۸.....	۳۸
۴-۲-۳-استفاده از برنامه‌های خانه شهریان جوان.....	۳۹
۴-۲-۴-عضویت در خانه شهریان جوان.....	۴۰

- ۴۱-۲-۵- میزان استفاده از برنامه‌های خانه شهریان جوان در ۶ ماه گذشته ۴۱
- ۴۲-۲-۶- میزان اهمیت اجرای برنامه‌های ورزشی-تفریحی و طبیعت گردی خانه شهریان جوان ۴۲
- ۴۲-۲-۶-۱- میزان اهمیت اجرای مسابقات فوتسال درخانه شهریان جوان ۴۲
- ۴۲-۲-۶-۲- میزان اهمیت اجرای مسابقات والیبال درخانه شهریان جوان ۴۳
- ۴۲-۲-۶-۳- میزان اهمیت اجرای مسابقات سراسری شطرنج پارک‌ها درخانه شهریان جوان ۴۴
- ۴۲-۲-۶-۴- میزان اهمیت اجرای برنامه صعود به قله دماوند درخانه شهریان جوان ۴۵
- ۴۲-۲-۶-۵- میزان اهمیت اجرای برنامه پاکسازی کوهستان‌های تهران درخانه شهریان جوان ۴۶
- ۴۲-۲-۶-۶- میزان اهمیت اجرای برنامه‌های تهران گردی درخانه شهریان جوان ۴۷
- ۴۲-۲-۶-۷- میزان اهمیت اجرای اردوهای طبیعت گردی درخانه شهریان جوان ۴۸
- ۴۲-۷- میزان رضایت از اجرای برنامه‌های ورزشی-تفریحی و طبیعت گردی در خانه شهریان جوان ۴۹
- ۴۲-۷-۱- میزان رضایت از اجرای مسابقات فوتسال درخانه شهریان جوان ۴۹
- ۴۲-۷-۲- میزان رضایت از اجرای مسابقات والیبال درخانه شهریان جوان ۵۰
- ۴۲-۷-۳- میزان رضایت از اجرای مسابقات سراسری شطرنج پارک‌ها درخانه شهریان جوان ۵۱
- ۴۲-۷-۴- میزان رضایت از اجرای برنامه صعود به قله دماوند درخانه شهریان جوان ۵۲
- ۴۲-۷-۵- میزان رضایت از اجرای پاکسازی کوهستان‌های تهران درخانه شهریان جوان ۵۳
- ۴۲-۷-۶- میزان رضایت از اجرای برنامه‌های تهران گردی درخانه شهریان جوان ۵۴
- ۴۲-۷-۷- میزان رضایت از اجرای اردوهای طبیعت گردی درخانه شهریان جوان ۵۵
- ۴۲-۸- میزان اهمیت اجرای برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی خانه شهریان جوان ۵۶
- ۴۲-۸-۱- میزان اهمیت اجرای برنامه غبارروبی قبور شهدا درخانه شهریان جوان ۵۶
- ۴۲-۸-۲- میزان اهمیت اجرای برنامه‌های عقیدتی و مذهبی درخانه شهریان جوان ۵۷
- ۴۲-۸-۳- میزان اهمیت برگزاری کلاس‌های مهارت‌های زندگی درخانه شهریان جوان ۵۸
- ۴۲-۸-۴- میزان اهمیت اجرای مسابقات نقاشی و کاریکاتور درخانه شهریان جوان ۵۹
- ۴۲-۸-۵- میزان اهمیت اجرای طرح احوال همسایگان درخانه شهریان جوان ۶۰
- ۴۲-۸-۶- میزان اهمیت اجرای همایش روزنامه‌نگاری درخانه شهریان جوان ۶۱
- ۴۲-۸-۷- میزان اهمیت اجرای برنامه شب شعر درخانه شهریان جوان ۶۲
- ۴۲-۹- میزان رضایت از اجرای برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی خانه شهریان جوان ۶۳
- ۴۲-۹-۱- میزان رضایت از اجرای برنامه غبارروبی قبور شهدا درخانه شهریان جوان ۶۳
- ۴۲-۹-۲- میزان رضایت از اجرای برنامه‌های عقیدتی و مذهبی درخانه شهریان جوان ۶۴
- ۴۲-۹-۳- میزان رضایت از اجرای کلاس‌های مهارت‌های زندگی درخانه شهریان جوان ۶۵
- ۴۲-۹-۴- میزان رضایت از اجرای مسابقات نقاشی و کاریکاتور درخانه شهریان جوان ۶۶
- ۴۲-۹-۵- میزان رضایت از اجرای طرح احوال همسایگان درخانه شهریان جوان ۶۷
- ۴۲-۹-۶- میزان رضایت از اجرای همایش روزنامه‌نگاری درخانه شهریان جوان ۶۸
- ۴۲-۹-۷- میزان رضایت از اجرای برنامه شب شعر درخانه شهریان جوان ۶۹

۷۰.....	۱۰-۲-۴- میزان اهمیت اجرای برنامه‌های علمی و پژوهشی در خانه شهریان جوان
۷۰.....	۱۰-۲-۴- میزان اهمیت اجرای برنامه پژوهشگر محله درخانه شهریان جوان
۷۱.....	۱۰-۲-۴- میزان اهمیت اجرای مسابقات علمی درخانه شهریان جوان
۷۲.....	۱۰-۲-۴- میزان اهمیت همکاری در پروژه‌های علمی و پژوهشی درخانه شهریان جوان
۷۳.....	۱۰-۲-۴- میزان اهمیت اجرای جشنواره‌ها و همایش‌ها درخانه شهریان جوان
۷۴.....	۱۰-۲-۴- میزان اهمیت انجام فعالیت‌های مشاوره‌ای به مدیران منطقه درخانه شهریان جوان
۷۵.....	۱۱-۲-۴- میزان رضایت از اجرای برنامه‌های علمی و پژوهشی در خانه شهریان جوان
۷۵.....	۱۱-۲-۴- میزان رضایت از اجرای برنامه پژوهشگر محله درخانه شهریان جوان
۷۶.....	۱۱-۲-۴- میزان رضایت از اجرای مسابقات علمی درخانه شهریان جوان
۷۷...	۱۱-۲-۴- میزان رضایت از همکاری در پروژه‌های علمی و پژوهشی درخانه شهریان جوان
۷۸.....	۱۱-۲-۴- میزان رضایت از اجرای جشنواره‌ها و همایش‌ها درخانه شهریان جوان
۷۹.....	۱۱-۲-۴- میزان رضایت از انجام فعالیت‌های مشاوره‌ای به مدیران منطقه درخانه شهریان جوان
۸۰.....	۱۲-۲-۴- میزان مشارکت در برنامه‌های ورزشی، تفریحی و طبیعت گردی خانه شهریان جوان
۸۱.....	۱۲-۲-۴- میزان مشارکت در برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی خانه شهریان جوان
۸۲.....	۱۴-۲-۴- میزان مشارکت در برنامه‌های علمی و پژوهشی خانه شهریان جوان
۸۳.....	۱۵-۲-۴- میزان رضایت کلی از برنامه‌های خانه شهریان جوان منطقه ۱۸
۸۴.....	۱۶-۲-۴- ارزیابی حجم و میزان برنامه‌های خانه شهریان جوان
۸۵.....	۱۷-۲-۴- میزان اطلاع رسانی برنامه‌های شهریان جوان در منطقه ۱۸

فصل پنجم) نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۸۹.....	نتیجه‌گیری
۹۵.....	منابع
	پی‌نوشت
۹۹.....	نمونه پرسشنامه